

**Kvartalni pregled stavova sudske prakse sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini¹
od 01. jula do 30. septembra 2025. godine.**

➤ **Građansko materijalno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
STVARNO PRAVO			
Sticanje prava svojine Na temelju zakona	Građenjem	S obzirom da je raniji vlasnik predao zemljište radi izgradnje objekta (član 38. Zakona o nacionalizaciji najamnih zgrada i građevinskog zemljišta, „Službeni list FNRJ“ br. 52/58 i 3/59 i član 3. Zakona o određivanju građevinskog zemljišta u gradovima i naseljima gradskog karaktera, „Službeni list SFRJ“ br. 5/68 i 20/69), to je njegovo privremeno pravo korištenja zemljišta prestalo, a stanje upisano u zemljišnoj knjizi u pogledu prava izvedenog iz društvene svojine, od tada, ne odgovara stvarnom stanju.	Vrhovni sud Republike Srpske 62 O Ps 012660 24 Rev 2
Na temelju zakona	Ostalo	Ako se usljed izmjene vodotoka dio zemljišta otrgne iz sastava jedne parcele i pripoji drugoj parceli, a vlasnik otrgnutog dijela zemljišta u roku od godinu dana ne zatraži vraćanje tog zemljišta, ono po samom zakonu postaje sastavni dio parcele kojoj je pripojen.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 139971 25 Rev
Predmet prava svojine	Pokretne stvari	U slučaju kada pokretnu stvar drži treće lice, pravo svojine na pokretnoj stvari prelazi na sticaoca u trenutku zaključenja pravnog posla kojim mu je prenosilac prenio pravo da zahtjeva vraćanje te stvari.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 292355 25 Rev

¹ Presude navedene u dokumentu možete naći na Portalu sudske prakse (E-sentenca) koji je dostupan na linku <https://sudskapraksa.pravosudje.ba/>. Portalu takođe možete pristupiti i preko internet stranica sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini, odnosno internet stranice Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine.

STICANJE VLASNIŠTVA	Odluke suda ili drugog nadležnog organa	Tužiteljica čijem je pravnom predniku deeksprijacijom vraćena sporna nekretnina, ima pravo da u parnici postavi vlasnički zahtjev prema tuženoj koja je na toj nekretnini upisana kao vlasnik u postupku harmonizacije.	Vrhovni sud Federacije BiH 56 O P 073963 25 Rev
Služnosti	Lične služnosti	Zahtjev za predaju stvari u isključivi posjed nosilac prava stanovanja (pretpostavljeni ovlaštenik služnosti) može zaustaviti ako dokaže pravni osnov i istiniti način svog sticanja posjeda te služnosti, bez obzira što ista nije upisana u zemljišnim knjigama.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 O P 216226 25 Rev
OBLIGACIONO PRAVO			
Prestanak obaveze Obligacioni odnosi	Zastarjelost Sticanje bez osnova	Zastara zahtjeva za vraćanje datog u ispunjenju ništavog pravnog posla počinje teći od pravosnažnosti odluke kojom je utvrđena ništavost.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 673286 25 Rev
Prestanak obaveze	Zastarjelost	Šteta zbog propusta u radu notara prilikom sačinjavanja notarske izvršne isprave (zbog navodne nepodobnosti za izvršenje) nije mogla nastati prije donošenja odluke kojom je pravomoćno obustavljen postupak izvršenja na osnovu te notarske isprave, niti je zastarni rok potraživanja naknade štete iz navedenog razloga mogao početi teći prije nastupanja pravnih posljedica pravomoćnosti te odluke.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 879718 25 Rev
Prestanak obaveze	Prekid zastarijevanja Priznanje duga	Samo izjava koje sadrži priznanje i pravnog osnova dugovanja i njegove visine može dovesti do prekida zastarijevanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 O P 230371 25 Rev

Obligacije (obaveze)	Sticanje bez osnova	Kada je zakonom utvrđena obaveza RTV servisa da dio prikupljenih sredstava od naplaćene RTV takse (50 %) na svom području, koji pripada drugom RTV servisu (BHRT), uplati na jedinstveni račun svih RTV servisa u Bosni i Hercegovini, a to ne učini jer smatra da za to nisu ispunjeni zakonom propisani uslovi već sredstva koja pripadaju drugom RTV servisu zadrži na svom računu, na njegovoj strani postoji sticanje bez osnova.	Vrhovni sud Republike Srpske 57 O Ps 132628 25 Rev 3
Obligacioni odnosi Imovinski odnosi	Sticanje bez osnova Bračna/vanbračna stečevina	Ulaganje u smislu adaptacije porodične stambene zgrade, koja predstavlja posebnu imovinu jednog bračnog druga, a koju su bračni drugovi izvršili u toku trajanja bračne zajednice ne može biti osnov za sticanje prava vlasništva, odnosno suvlasništva drugog bračnog druga, već je osnov za obligacionopravno potraživanje, o kojem se raspravlja i odlučuje shodnom primjenom zakonskih normi koje uređuju institut sticanja bez osnova.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O P 135276 24 Gž
Obligacioni odnosi	Sticanje bez osnova	Zahtjev za povrat sredstava uložениh u tuđu nekretninu dopijeva od momenta prestanka korištenja tužitelja plodova tog svog rada, odnosno od momenta predaje te nekretnine tuženom, sa kojim momentom tuženi kao stjecatelj tek počinje da uživa u vrijednostima tog ulaganja i da postiže korist, koju je zbog toga i dužan da naknadi tužitelju.	Vrhovni sud Federacije BiH 25 O P 058353 25 Rev
Odgovornost za štetu	Odgovornost za štetu Neosigurano vozilo	Kada je bager-rovokopač u trenutku nastanka šetnog događaja korišten kao radna mašina, a ne kao prijevozno sredstvo, takva upotreba vozila ne potpada pod pojam upotrebe iz čl. 3. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila. Stoga nema obaveze Zaštitnog fonda za naknadu štete na temelju pravnih pravila o odgovornosti zbog upotrebe neosiguranog motornog vozila.	Vrhovni sud Federacije BiH 58 O Ps 271512 25 Rev
Naknada materijalne štete	Pravo lica koje je poginuli izdržavao	Šetnik odgovoran za smrt neke osobe dužan je osobama koje je umrli bio dužan po zakonu izdržavati naknaditi one iznose koje su izdržavane osobe faktički izgubile, a ne iznose na koje su te osobe imale pravo po osnovu zakonskog izdržavanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 O P 196363 23 Rev

Kamate	Zakonske zatezne kamate	Povjerilac ne može tražiti kamate na obračunate zatezne kamate za neplaćeni glavni dug, i kada su te zatezne kamate obračunate do podnošenja tužbe ili momenta vještačenja, jer bi se u tom slučaju, suprotno zakonu, plaćala kamata na kamatu.	Vrhovni sud Federacije BiH 30 O P 110657 25 Rev
Kamate Ugovori	Računanje kamate Zajam	Ako ugovarači nisu ugovorili rok za vraćanje zajma niti se on može odrediti iz okolnosti zajma dužnik dolazi u docnju protekom dva mjeseca računajući od dana podnošenja tužbe sudu i od tada teku zakonske zatezne kamate na dosuđeno glavno potraživanje.	Vrhovni sud Federacije BiH 20 O P 082569 25 Rev
Ugovori	Ugovor o zakupu	Činjenica nastupanja smrti zakonskog zastupnika zakupoprimca koje je pravno lice nije od utjecaja na dalju opstojnost i izvršenje ugovora o zakupu.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O Ps 151654 24 Pž
Raskid ugovora	Raskidanje ugovora zbog neispunjenja	Kad je ugovoreno koje zakonsko ovlaštenje pripada povjeriocu iz člana 124. ZOO, onda povjerilac radi ostvarivanja i zaštite svojih prava može koristiti samo ugovoreno pravo.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 387307 25 Rev 6
Promjena povjerioca ili dužnika	Pristupanje dugu	Sudužništvo, za razliku od jemstva, ima karakter i elemente ugovora o pristupanju dugu, kojim se treći obavezuje povjeriocu da će ispuniti njegovo potraživanje prema dužniku i stupa u obavezu pored dužnika, tako da sudužništvo ne podrazumijeva supsidijarnost.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 838914 25 Rev
RADNO PRAVO			

Otkaz ugovora o radu	Otkaz ugovora o radu zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga	Opravdani razlog za poslovno uvjetovani otkaz, iz ekonomskih razloga (poslovanje sa gubitkom), mora postajati u momentu donošenja odluke o otkazu ugovora o radu, tako da se ne može uzimati u obzir razdoblje koje neposredno ne prethodi donošenju te odluke, ili razdoblje koje će tek uslijediti.	Vrhovni sud Federacije BiH 63 0 Rs 039070 25 Rev
Otkaz ugovora o radu	Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu	Ako je radnik učinio teže povrede radnih obaveza u različitom vremenskom periodu, objektivni rok za otkaz ugovora o radu se računa prema datumu učinjene povrede zbog koje je dat otkaz.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 Rs 962846 25 Rev
Prestanak radnog odnosa	Sporazumni	Sporazum o prestanku ugovora o radu ne mora biti sačinjen u jednoj pismenoj ispravi potpisanoj od strane obje ugovorne strane.	Vrhovni sud Federacije BiH 51 0 Rs 213123 25 Rev
AUTORSKO PRAVO			
Pravo industrijskog vlasništva	Žig	Za utvrđenje povrede žiga dovoljno je utvrditi da postoji mogućnost da dođe do zabune na tržištu, ali je za postojanje štete i odgovornosti za štetu nužno utvrditi da je do zabune potrošača zaista i došlo. Zbog toga je tužitelj koji zahtijeva naknadu materijalne štete zbog povrede žiga dužan, pored činjenice da je povrijeđeno njegovo pravo, dokazati i postojanje štetne posljedice, kao i uzročnu vezu između radnje kojom je učinjena povreda i pretrpljene štete.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 Ps 530904 25 Rev
Pravo industrijskog vlasništva	Žig	Ako je prijava priznanja žiga podnesena suprotno principu savjesnosti i poštenja, ili je znak registrovan na osnovu takve prijave, odnosno na osnovu prijave kojom je povrijeđena zakonska ili ugovorna obaveza, lice čiji je pravni interes time povrijeđen može tražiti da ga sud proglasi za nosioca prijave ili nosioca prava.	Vrhovni sud Republike Srpske 61 0 Ps 015386 24 Rev

Pravo industrijskog vlasništva	Žig	Zaključak o postojanju povrede žiga donosi se na osnovu ocjene da li prosječan kupac može uočiti razliku na proizvodu bez obraćanja posebne pažnje, a ne prema pažnji stručnjaka za vizuelne sadržaje (grafičkog dizajnera, slikara).	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O Ps 857349 25 Rev
PORODIČNO PRAVO			
Imovinski odnosi	Imovinski odnosi bračnih partnera	Sama činjenica, da su roditelji tuženog, za vrijeme braka između njega i tužilje, samo njemu poklonili plac, na kojem su parnične stranke za vrijeme trajanja braka izgradili kuću, ne podrazumjeva a priori, da tuženom pripada i veći dio u sticanju predmetnih nekretnina, jer pripadajući dio u zajednički stečenoj imovini u braku, zavisi od doprinosa svakog supružnika pojedinačno, što se procjenjuje u svakom konkretnom slučaju, na osnovu ocjene cjelokupne dokazne građe.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 370036 25 Rev
Imovinski odnosi	Imovinski odnosi bračnih partnera	Pravilno su nižestepeni sudovi sudili kada su odbili zahtjev tužilje, da se utvrdi da zajednički stečenu imovinu u braku sa tuženim čine prihodi koje je tuženi ostvario od preduzetničke djelatnosti, jer predmetom zajednički stečene imovine u braku, mogu biti samo prihodi od zajedničke imovine ili posebne imovine jednog od supružnika, na način propisan zakonom.	Vrhovni sud Republike Srpske 79 O P 014985 25 Rev
Imovinski odnosi	Bračna/vanbračna stečevina	Zakonska je oboriva pretpostavka da je udio bračnih supružnika u zajedničkom sticanju jednak i da iznosi po ½ dijela, a stranka koja tvrdi da je njen udio veći dužna je to i dokazati.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 O P 365011 25 Rev
PRIVREDNO PRAVO			
Mjenica	Mjenica	Ako se mjenični spor vodi između osoba koje istodobno nisu i ugovorne strane iz osnovnog pravnog posla, tada sud nije ovlašten u mjeničnom sporu raspravljati o prigovoru da je mjenica ispunjena protivno sporazumu, osim ako mjenični dužnik dokaže da je mjenicu imalac stekao zlonamjerno ili da je pri sticanju mjenice postupio s velikom nepažnjom.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 698687 25 Rev

➤ Građansko procesno pravo

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
PARNIČNI POSTUPAK			
Sudske odluke	Presuda zbog propuštanja	Kada je prvostepeni sud donio presudu zbog propuštanja smatrajući da su ispunjeni svi zakonski uslovi iz člana 182. Zakona o parničnom postupku, drugostepeni sud je po žalbi tužene mogao cijeniti samo postojanje zakonskih uslova za njeno donošenje u odnosu na cjelokupni tužbeni zahtjev.	Vrhovni sud Federacije BiH 126 0 P 218862 25 Rev
Sudske odluke	Presuda zbog propuštanja	Prijedlog za donošenje presude zbog propuštanja mora biti stavljen već u tužbi, pa se naknadnim prijedlogom za donošenje presude zbog propuštanja u podnesku tužitelja, nakon što je utvrđeno da tuženi nije dao odgovor na tužbu, ne može steći uslov za donošenje presude zbog propuštanja.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 0 P 722634 25 Rev
Sudske odluke	Dospjelogost činidbe	Zahtjev za povrat sredstava uložениh u tuđu nekretninu dostiže od momenta prestanka korištenja tužitelja plodova tog svog rada, odnosno od momenta predaje te nekretnine tuženom, sa kojim momentom tuženi kao stjecatelj tek počinje da uživa u vrijednostima tog ulaganja i da postiže korist, koju je zbog toga i dužan da naknadi tužitelju.	Vrhovni sud Federacije BiH 25 0 P 058353 25 Rev
Sudske odluke	Presuda na osnovu priznanja	Kako su tuženi u predmetnoj parnici nužni suparničari, te se smatraju kao jedna stranka, to se presuda na osnovu priznanja može donijeti samo ako su svi suparničari priznali tužbeni zahtjev.	Vrhovni sud Republike Srpske 71 0 P 330268 25 Rev

Nadležnost suda	Apsolutna nenadležnost	Sud nije nadležan da u parničnom postupku utvrđuje i nalaže izvršenje obveza redovitih i potpunih uplata doprinosa za obvezno zdravstveno osiguranje.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 O P 250553 25 Rev
Nadležnost suda	Stvarna nadležnost	Ne može se osnovano tražiti utvrđenje prava vlasništva i upis u javne knjige na objektima izgrađenim na gradskom građevinskom zemljištu koji nisu upisani u zemljišnoj knjizi, ako nisu legalizirani.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 O P 219584 24 Rev
Nadležnost suda	Apsolutna nadležnost/Nadležnost suda	Kada tužitelj potražuje povrat komunalne takse prema odredbama kojima je uređen institut sticanja bez osnove, nakon što je odlukom Ustavnog suda F BiH utvrđeno da odredbe opšteg akta, osnovom kojih je donesen pojedinačan akt o naplati komunalne takse, nisu u skladu sa Ustavom BiH, takav spor predstavlja građanskopravni spor koji spada u sudsku nadležnost.	Vrhovni sud Federacije BiH 43 O Ps 230250 25 Rev
Glavna rasprava Revizija Troškovi postupka	Odgoda, odlaganje i nastavak ročišta Dozvoljenost/dopuštenost revizije Troškovi postupka	Izjavljivanje revizije protiv pravosnažne odluke parničnog suda, koja predstavlja prethodno pitanje za rješavanje određene vanparnične stvari, nije razlog zbog kojeg vanparnični sud neće nastaviti prekinuti vanparnični postupak.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O V 108285 23 Gž
Opće odredbe	Stranačka sposobnost	Člankom 2 Uredbe o osnivanju Agencije za državnu službu Federacije BiH („Sl.novine F BiH“, broj 48/04), propisano je da je Agencija samostalna stručna služba za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok je odredbom članka 2 Uredbe o osnivanju Odbora državne službe za žalbe („Sl.novine F BiH“, broj 50/03) propisano da je Odbor za žalbe samostalno tijelo za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine Proizilazi da su i jedno i drugo tijelo specijalizirane službe neovisne u svom stručnom radu, ali osnovane	Vrhovni sud Federacije BiH 68 O Rs 078359 25 Rev

		za djelovanje u okviru stručnih službi Federacije BiH za rješavanje pitanja prava i obveza državnih službenika Federacije BiH, kao i potreba Federacije BiH za državnim službenicima, zbog čega su obje službe bez svojstva pravne osobnosti, odnosno bez samostalnog pravnog subjektiviteta.	
Tužba	Preinaka tužbe	Kada tužitelj u ponovnom postupku poveća tužbeni zahtjev na glavnoj raspravi, nakon što je strankama dostavljena dopuna vještačenja u skladu sa ukidnom odlukom drugostepenog suda, takva preinaka tužbe je dozvoljena, jer je tuženi u mogućnosti da raspravlja o preinačenoj tužbi i bez odlaganja glavne rasprave.	Vrhovni sud Federacije BiH 32 O P 357392 25 Rev
Prvostepeni postupak	Teret dokazivanja	Sud u pravilu mora biti siguran u postojanje ili nepostojanje određene činjenice, što podrazumijeva takav stepen uvjerenosti u postojanje neke činjenice kod kojeg bi bila isključena svaka razumna sumnja u mogućnost postojanja nečega drugog.	Vrhovni sud Republike Srpske 89 O P 063646 25 Rev
PARNIČNI POSTUPAK	Prigovor litis pendentia	Povjerilac može od sudužnika tužbom tražiti isplatu duga koji je već osiguran hipotekom, pa i u situaciji kada je povjerilac osnovom hipoteke pokrenuo izvršni postupak protiv sudužnika, kao založnog povjerioca, radi namirenja istog duga, te u tom slučaju ne postoji procesna smetnja za vođenje parničnog postupka u vidu dvostruke litispendencije.	Vrhovni sud Federacije BiH 65 O P 838914 25 Rev
IZVRŠNI POSTUPAK			
IZVRŠNI POSTUPAK	Nedopuštenost izvršenja	Ne može se izvršenje proglasiti nedopuštenim, samo zato što se na parceli, koja je predmet izvršenja, nalazi izvorište termalno mineralne vode, kod činjenice, da je izvršenik vlasnik parcele koja je predmet izvršenja.	Vrhovni sud Republike Srpske 67 O Ps 003086 24 Rev
Vrste izvršenja	Izvršenje na nepokretnostima	Dozvoliće se stupanje u već započeti izvršni postupak povjeriocu za čije potraživanje je kasnije određeno izvršenje protiv istog dužnika, na istoj nepokrentosti jer je to u skladu sa načelom jedinstva postupka nad istim sredstvom izvršenja.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 I 026666 17 I

IZVRŠNI POSTUPAK	Odlaganje izvršenja	Odloženo izvršenje nastavlja se na prijedlog tražioca izvršenja podnesenim prije isteka ili po isteku roka za koje je odloženo, radi čega se prijedlog za nastavak odloženog izvršenja ne može postaviti u samom prijedlogu za odlaganje izvršenja.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O Ip 150099 24 Pž
---------------------	---------------------	---	--

➤ Krivično materijalno pravo

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Opšti dio			
Opozivanje uslovne osude	Opoziv uslovne osude zbog ranije učinjenog krivičnog djela	Opozivanje uvjetne osude zbog novog kaznenog djela može se sprovesti isključivo u postupku izricanja presude za novo kazneno djelo, jer jedino sud koji vodi kazneni postupak za novo kazneno djelo može presudom u tom kaznenom postupku opozvati uvjetnu osudu za ranije djelo i tom prigodom izreći jedinstvenu kaznu za ranije počinjeno i za novo kazneno djelo, uzimajući kaznu iz opozvane uvjetne osude kao utvrđenu.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 O K 144893 24 Kž
Kazne	Vrste i svrha krivičnih sankcija	Prilikom izricanja kazne kod nepravog ponavljanja krivičnog postupka treba voditi računa da se ne izgubi smisao niti jedne od kazni koje su predmetom objedinjavanja, pri čemu primjena ovog instituta može biti i odbijena u slučaju da se primjenom istog ozbiljno narušava svrha konačno izrečene sankcije.	Sud Bosne i Hercegovine S1 1 K 017538 24 Krž 18
Krivične sankcije	Produženo krivično djelo	Produženo krivično djelo ne mogu činiti krivična djela protiv polne i druge slobode čovjeka, u koju grupu spadaju predmetna krivična djela iz člana 172. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ RS i člana 172. stav 7., u vezi sa stavom 3. i 1. KZ RS, niti između ovih krivičnih djela postoji prividni sticaj po osnovu konzumpcije, kao u konkretnom slučaju, jer se radi o dva različita, vremenski i prostorno potpuno odvojena krivična djela, izvršena u realnom sticaju od strane maloljetnog učinioca.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 0 Km 110760 24 KmvLz

Posebni dio			
KRIVIČNO PRAVO - POSEBNI DIO	Neovlašteni promet opojnim drogama	Postojanje krivičnog djela iz nadležnosti drugog suda nije osnov za primjenu principa in dubio pro reo, već je osnov za donošenje presude kojom se optužba odbija, odnosno procesne odluke, jer bi svako meritorno odlučivanje vodilo ka onemogućavanju da o predmetu potencijalno odluči drugi, stvarno nadležan, sud.	Sud Bosne i Hercegovine S1 2 K 045590 24 Kž
KRIVIČNO PRAVO - POSEBNI DIO	Terorizam	Suština krivičnog djela Terorizma iz člana 201. stav 1. u vezi sa stavom 5. tačka i) u vezi sa tačkama a), b) i c) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, sažeta je u subjektivnom osjećaju zastrašivanja, stvaranju svijesti o nastupanju neizvjesnog događaja do kojeg prijetnja može dovesti, bez obzira na potencijalnu mogućnost realizacije.	Sud Bosne i Hercegovine S1 2 K 047292 25 Kž 2
KRIVIČNO PRAVO - POSEBNI DIO	Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina	Izvršilac težeg oblika krivičnog djela obljuba sa djetetom mlađim od 15 godina iz člana 172. stav 3., u vezi sa stavom 1. KZ RS, ne može se osloboditi od kazne kad između njega i oštećenog djeteta ne postoji značajna razlika u zrelosti i uzrastu, jer se radi te okolnosti prema članu 172. stav 6. KZ RS može osloboditi samo izvršilac osnovnog oblika krivičnog djela obljuba sa djetetom mlađim od 15 godina iz člana 172. stav 1. KZ RS.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 0 Km 110760 24 Kmv lz
KRIVIČNO PRAVO - POSEBNI DIO	Obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina	Okolnost što između učinioca krivičnog djela obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina iz člana 172. stav 3. u vezi sa stavom 1. KZ RS i oštećene, nije utvrđeno postojanje velike nesrazmjere u zrelosti i uzrastu, ne isključuje postojanje ovog krivičnog djela, jer je u ovom slučaju teži oblik krivičnog djela obljuba sa djetetom mlađim od petnaest godina utvrđen zbog toga što je učinilac obljubu sa oštećenom izvršio upotrebom sile, što je jedna od više alternativno propisanih kvalifikatornih okolnosti iz stava 3. člana 172. KZ RS.	Vrhovni sud Republike Srpske 85 0 Km 110760 24 Kmv lz

➤ Krivično procesno pravo

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Naziv suda i broj predmeta
Opšte odredbe			
Pritvor	Prijedlog za određivanje i produženje pritvora	Kako nijedna odredba Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH ne nameće obavezu sudu da prijedlog za određivanje pritvora dostavi osumnjičenom/optuženom i njegovom braniocu prije održavanja ročišta za određivanje pritvora, to nedostavljanje prijedloga odbrani prije održavanja ročišta ne predstavlja povredu odredaba krivičnog postupka odnosno povredu prava na odbranu.	Apelacioni sud Brčko distrikta 96 0 K 141028 21 Kž
Pritvor	Trajanje pritvora u istrazi	Obavještenja sačinjena u formi službenih zabilješki od strane službenih lica, o radnjama koje su preduzeli i onom što su saznali i uočili tokom provođenja posebnih istražnih radnji iz člana 234. ZKP RS, mogu biti korištene u istrazi za donošenje odluke o pritvoru, iako se u ovoj fazi postupka ne može pouzdano procijeniti da li će i kakvu dokaznu vrijednost imati u daljem toku krivičnog postupka.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 K 037581 25 Kž 2
Pritvor	Trajanje pritvora u istrazi	Kako je krivično djelo ubistvo učinjeno na štetu korisnika ustanove za lica sa invaliditetom u kojoj je smješten i osumnjičeni, opasnost od njegove nove kriminalne aktivnosti se ne bi mogla otkloniti mjerom zabrane napuštanje te ustanove, umjesto mjere pritvora.	Vrhovni sud Republike Srpske 16 0 K 002730 25 Kž 2
Pritvor	Trajanje pritvora u istrazi	Okolnost da u prethodnom periodu istrage, dok se osumnjičeni nalazio u pritvoru, nisu završena sva naređena vještačenja, sama po sebi, ne predstavlja naročito važan razlog, koji bi shodno članu 200. stav 3. ZKP RS, opravdao produženje pritvora osumnjičenom za još tri mjeseca, kod činjenice da tužilac u prijedlogu za produženje pritvora nije naveo niti jedan objektivni razlog zbog kojeg zatražena vještačenja nisu mogla biti završena i time okončana predmetna istraga.	Vrhovni sud Republike Srpske 84 0 K 078606 25 Kv 4
Nadležnost suda Jemstvo	Sastav suda	Kada se prijedlog za jemstvo vremenski preklapa sa kontrolom mjere pritvora, nema smetnje da o njemu, umjesto predsjednika vijeća, odlučuje cijelo pretresno vijeće.	Sud Bosne i Hercegovine S1 2 K 050727 25 Kž 2

Pritvor	Rješenje o jemstvu/ jamstva Pritvor nakon potvrđivanja optužnice i kontrola opravdanosti pritvora		
Nadležnost suda Pritvor	Sastav suda Opće odredbe o pritvoru Pritvor nakon potvrđivanja optužnice i kontrola opravdanosti pritvora	Kada pretresno vijeće nije u tehničkoj mogućnosti postupanja, a pojavi se vrijeme kontrole pritvora, nema smetnje da postupi vanpretresno vijeće, s čim u vezi nema mjesta niti prigovorima da takvo vijeće nije upoznato sa izvedenim dokazima.	Sud Bosne i Hercegovine S1 2 K 046336 25 Kž 30
Pritvor	Ukidanje pritvora	Ukoliko se zahtjev za ukidanje mjere pritvora, koji sadrži nove činjenice i okolnosti, vremenski preklapa sa kontrolom pritvora, o istim pitanjima se moraju donijeti dva rješenja, obzirom da o odlučivanju o zahtjevu za ukidanje pritvora mora prethoditi ročište.	Sud Bosne i Hercegovine S1 1 K 022343 25 Krž 12
Nadležnost suda	Stvarna nadležnost suda	Postojanje krivičnog djela iz nadležnosti drugog suda nije osnov za primjenu principa in dubio pro reo, već je osnov za donošenje presude kojom se optužba odbija, odnosno procesne odluke, jer bi svako meritorno odlučivanje vodilo ka onemogućavanju da o predmetu potencijalno odluči drugi, stvarno nadležan, sud.	Sud Bosne i Hercegovine S1 2 K 045590 24 Kž
Osnovna načela	Zakovitost dokaza	U situaciji kada je ispitivanju osumnjičenog prisustvovao njegov branilac, čija je profesionalna obaveza da onemogući nezakonito ispitivanje osumnjičenog i da ukoliko do	Vrhovni sud Republike Srpske

		istog dođe u tom pravcu stavi primjedbe na zapisnik, pa kada na zapisnik o ispitivanju osumnjičenog primjedbe nisu stavili ni branilac, ni osumnjičeni, a navodi o nezakonitom postupanju ovlaštenih službenih lica prilikom ispitivanja osumnjičenog ničim nisu potkrijepljeni, to čini neosnovanim prigovore iz žalbe o nezakonitosti zapisnika o ispitivanju osumnjičenog.	13 0 K 005855 23 Kž
Osnovna načela	Prava osumnjičenog odnosno optuženog	Kako je optuženi prilikom prvog ispitivanja u toku istrage bio obaviješten o činjenicama koje mu se stavljaju na teret, pa tako i o činjenici da je prilikom izvršenja krivičnog djela razbojništvo koristio oružje, što predstavlja kvalifikatornu okolnost koja osnovnom obliku krivičnog djela razbojništva daje teži oblik propisan odredbom člana 227. stav 2. KZ RS, te mu je omogućeno da se izjasni i na tu činjenicu, to okolnost da je u početnoj fazi istrage krivično djelo bilo pravno kvalifikovano kao razbojništvo u osnovnom obliku, sama po sebi, ne dovodi do povrede njegovog prava, kao osumnjičenog lica, na odgovarajuća obavještenja u skladu sa članom 6. stav 1. ZKP RS	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 K 008748 22 Kž
TOK POSTUPKA			
Ponavljanje postupka	Nepravo ponavljanje krivičnog postupka	Prilikom izricanja kazne kod nepravog ponavljanja krivičnog postupka treba voditi računa da se ne izgubi smisao niti jedne od kazni koje su predmetom objedinjavanja, pri čemu primjena ovog instituta može biti i odbijena u slučaju da se primjenom istog ozbiljno narušava svrha konačno izrečene sankcije.	Sud Bosne i Hercegovine S1 1 K 017538 24 Krž 18
Žalbeni osnovi	Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi	Kada je sud bez kritičke ocjene i provjere prihvatio kao vjerodostojne iskaze svjedoka iz istrage koji su protivrječni iskazima koje su ti svjedoci dali na glavnom pretresu, i samo na tim iskazima zasnovao osuđujuću presudu, ne dajući u obrazloženju pobijane presude razloge o vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 311. stav 1. tačka k) ZKP RS radi koje je pobijanu presudu bilo nužno ukinuti i predmet vrati na ponovno suđenje.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 K 008972 22 Kž

	o odlučnim činjenicama , ili su ti razlozi potpuno nejasni ili u znatnoj mjeri protivrječni		
--	---	--	--

➤ **Upravno pravo**

Oblast	Deskriptor(i)	Stav sudske prakse	Broj predmeta
Upravno materijalno pravo			
Eksproprijacija	Eksproprijacija preostalih nepokretnosti	Pravilan je stav organa uprave da su zainteresovana lica izgubila privredni interes za korišćenje preostalih nepokretnosti, jer iz izvedenih dokaza proizilazi da je zbog eksproprijacije njihovih nepokretnosti, dotadašnji pristup na preostale parcele koje predstavljaju poljoprivredno i dijelom šumsko zemljište, od oko 1 km presječen, dok planirani pristup nije izgrađen, a postojeći je nedovršen i neadekvatan, jer je na nekim dijelovima uzak i za prolazak automobilom.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 033611 24 Uvp
INSPEKCIJSKI NADZOR	Otklanjanje nezakonitosti prilikom izgradnje	Osnovano je nižestepeni sud ocijenio zakonitim postupanje tuženog i prvostepenog organa, jer iz spisa proizilazi da je tužilac izveo grube građevinske radove na izgradnji stambenog objekta, te radove na izgradnji potpornog zida, bez da je prije građenja pribavio građevinsku dozvolu iz kojeg razloga je pravilno nadležni urbanističko-građevinski inspektor naredio uklanjanje izvedenih radova.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 034129 23 Uvp

INSPEKCIJSKI NADZOR	Otklanjanje nezakonitosti prilikom izgradnje	Bez sumnje je da su navedeni radovi započeli nakon stupanja na snagu Zakona o legalizaciji, s obzirom da je tužilac i nakon inspekcijskog nadzora izvršenog u martu mjesecu 2022. godine, kad je utvrđeno da su i na predmetnoj parceli k.č. br. 2257/8, bespravno izvedeni radovi na izgradnji objekata od strane istog investitora, bez prethodno pribavljene građevinske dozvole izveo dalje građevinske radove na navedenoj lokaciji opisane u tački 1 dispozitiva prvostepenog rješenja, a što je bez sumnje utvrđeno i zapisnički konstatovano prilikom inspekcijskog nadzora započetog dana 9.8.2022. godine, a završenog dana 31.8.2022. godine, te nadzora izvršenog dana 7.11.2022. godine.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 033680 23 Uvp
PENZIJSKO INVALIDSKO OSIGURANJE	I Srazmjerna penzija	Organ je bio dužan izvršiti spajanje zahtjeva za ostvarivanje prava na starosnu penziju koji je tužilac podnio 31.8.2021. godine sa prvobitno podnesenim zahtjevom od 25.3.2020. godine, koji je proslijedio srbijanski nosilac osiguranja, jer je evidentno da se radi o istom zahtjevu i da je u pitanju isto pravo istog lica. Nakon izvršenog spajanja, u tom postupku bilo je potrebno utvrditi da li tužilac ispunjava uslove za ostvarivanje prava na srazmjerni dio starosne penzije, kao i početak ostvarivanja prava.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 009260 23 Uvp
PENZIJSKO INVALIDSKO OSIGURANJE	I Pravo na izbor penzije	Pravo na izbor vrste penzije ima lice koje ispuni uslove za ostvarivanje prava na penziju po više osnova, što znači da pravo izbora ima i osiguranik i korisnik prava jer je pojam „lice“ širi od pojma osiguranika i u sebi sadrži oba pojma i osiguranika i korisnika prava. Suprotno tumačenje je protivno principu pravičnosti i dovelo bi do povrede prava na imovinu.	Vrhovni sud Republike Srpske 12 0 U 009566 24 Uvp
BRANILAČKO/B ORAČKA- INVALIDSKA ZAŠTITA	Stambeno zbrinjavanje	Pravilno nižestepeni sud navodi da tužiteljica živi u kući njenog pokojnog svekra koja je uslovna i ne ispunjava kriterijume iz člana 9 Uredbe Uredbe o stambenom zbrinjavanju porodica poginulih boraca i ratnih vojnih invalida Odbrambeno-otadžbinskog rata Republike Srpske, zbog čega tužiteljica spada u grupu lica iz odredbe člana 8 stav 1 tačka 3 Uredbe i zbog čega ne može ostvarivati pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambene jedinice po odredbama navedene Uredbe.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 005541 23 Uvp

IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	Vraćanje imovine/stana	Pravilno nižestepeni sud navodi da dokument pod nazivom „post office to addressee“ koji je preveden od strane stalnog sudskog tumača za engleski jezik, „poštanska služba primatelju“ broj EH357705751US, na kojem dokazu tužilac zasniva tvrdnju da je sporni zahtjev predao preporučenom pošiljkom 09.10.1999. godine nadležnom organu, ne može biti dokaz da je sporni zahtjev i poslat, zbog čega je njegov zahtjev za povrat stana pravilno odbačen kao neblagovremen.	Vrhovni sud Republike Srpske 13 O U 007389 23 Uvp
Stambeno pravo	Utvrđenje naknade kao kompenzacije za stanarsko pravo	Rješenje Vlade Federacije Bosne i Hercegovine kojim je usvojen zahtjev za naknadu kao kompenzaciju za stanarsko pravo na stanu nije akt donesen u upravnom postupku, kao rješenje konkretne pojedinačne situacije koja se rješava upravnim aktom i koja predstavlja autoritativno rješavanje jednog pravnog odnosa u vršenju vlasti, već se radi o aktu donesenom u izvršenju odluke Ustavnog suda BiH u okviru obaveza Vlade Federacije Bosne i Hercegovine po toj Odluci, a u okviru njenih prava i ovlaštenja utvrđenih zakonskim propisima, zbog čega se ne može vršiti sudska kontrola zakonitosti tog akta u upravnom sporu.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 O U 045415 25 Uvp
Građevinska odobrenja/Prostorno planiranje/uređenje i građenje	Privremeno zadržavanje objekta	Pravilno je organ uprave zainteresovanom licu odobrio privremeno zadržavanje objekta (ribnjaka) do privođenja zemljišta krajnjoj namjeni, ne prihvatajući tvrdnju tužiteljice da za to nisu ispunjeni uslovi zbog pojave klizišta, jer je ta tvrdnja suprotna Elaboratu o inženjersko-geološkim karakteristikama terena, izrađenom od strane ovlašćenog pravnog lica, u kome se navedeni subjekt izjasnio da na samoj lokaciji i njenoj neposrednoj okolini, ne postoji pojava klizišta i nema inženjersko-geoloških pojava i procesa koji bi mogli ugroziti obavljanje djelatnosti i izazvati bilo kakve promjene na površini terena u neposrednom okruženju.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 O U 032159 23 Uvp
Pravila ponašanja u izbornoj kampanji	Prava i zabrane	Plakati korišteni u izbornoj kampanji moraju biti uklonjeni u zakonskom roku nakon izbora a njihovo oštećenje ili prekrivanje ne oslobađa obaveze uklanjanja obzirom da se i dalje smatraju prepoznatljivim pa se neuklanjanjem istih čini povreda Izbornog zakona.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 IŽ 052537 25 IŽ

Ulazak stranaca u BiH	Odbijanje ulaska stranca u BiH	Razlozi za odbijanje ulaska stranog državljanina na teritoriju BiH zasnovani na podacima sa oznakom tajnosti, procjenjuju se u sudskom postupku, neograničenim pristupom podacima, radi procjene prirode i izvora informacija koje su uzete u obzir kod donošenja odluke o postojanju sigurnosne smetnje.	Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 052072 25 Uvp
Upravni postupak			
STRANKA NJENO ZASTUPANJE	Procesna sposobnost	Kada je u toku postupka prestalo da postoji pravno lice po čijem se zahtjevu vodi postupak, dužnost je organa da obustavi postupak ili ukoliko postoji pravni sljednik tog pravnog lica da pozove pravnog sljednika da se izjasni o tome da li ostaje kod podnesenog zahtjeva, pod uslovom da priroda pravnog zahtjeva to omogućava.	Vrhovni sud Federacije BiH 01 0 U 020007 24 Uvp
Ponavljjanje/Obnova postupka	Rješavanje o ponavljanju /obnovi postupka	Ako razlozi obnove postupka nisu doveli do drugačije odluke u odnosu na raniju, nadležni organ će u toj situaciji samo potvrditi raniju odluku koja je bila predmet obnove (utvrditi da ta odluka ostaje na snazi), a ne ponovo rješavati upravnu stvar na isti način kako je to riješeno u ranijoj odluci.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 U 038586 25 Uvp
KOMUNICIRANJE/ OPŠTENJE ORGANA I STRANAKA	Podnesci	S obzirom na sadržaj podneska zainteresovanog lica, pravilno su tuženi i nižestepeni sud zauzeli stav da po istom prvostepeni organ nije mogao postupati, jer iz podneska nije jasno koje vanredno sredstvo zainteresovano lice traži da se primijeni, pa je s tim u vezi trebao postupiti na način da ga pozove da podnesak precizira tako da jasno navede primjenu kojeg vanrednog pravnog sredstva predlaže i iz kojih zakonskih razloga.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 033319 23 Uvp
Opšta načela	Prethodno pitanje	Da bi došlo do prekida upravnog postupka neophodno je da se u toku istog pojavi neriješeno neko pravno pitanje koje čini samostalnu pravnu cjelinu (prethodno pitanje) za čije rješavanje je nadležan neki drugi organ, o čemu u predmetnoj upravnoj stvari nije riječ, jer se ne radi o neriješenom pravnom pitanju, već o dokazima koje je potrebno pribaviti radi postupanja po zahtjevu tužioca, a odnose se na podatke o visini plate istog za sporni period, zbog čega nisu bili ispunjeni uslovi za donošenje zaključka o prekidu postupka dok Federalni zavod za PIO ne dostavi traženu dokumentaciju.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 034031 23 Uvp

POSEBNI SLUČAJEVI PONIŠTAVANJA, UKIDANJA I MIJENJANJA RJEŠENJA	Oglašavanje rješenja ništavim	Okolnost da izvršena nacionalizacija nije provedena u zemljišnoj knjizi ne čini izvršenje rješenja o nacionalizaciji nemogućim, obzirom da je osim uknjižbe izvršiva bila predaje nekretnine novom korisnik u posjed. Ako je nacionalizovana nekretnina, protivno tada važećim propisima, oduzeta od nevlasnika, ta nepravilnost se ne može otklanjati vanrednim pravnim sredstvom "oglašavanje rješenja ništavim", jer ista nije propisana kao razlog ništavosti rješenja.	Vrhovni sud Federacije BiH 09 0 U 038171 25 Uvp
Upravni spor			
Rješavanje spora	Sadržaj presude/rješenje	Kada okružni sud rješenjem spoji raspravljanje po dvjema tužbama podnesenim protiv istog osporenog akta, a u izreci navede da se kao neosnovana odbija tužba, onda je učinio povredu propisa o postupku koja je od uticaja na rješenje stvari, jer je izreka presude nepotpuna, pa samim tim i nerazumljiva, budući da nije odlučeno o obje navedene tužbe, što je razlog za ukidanje presude i vraćanje predmeta sudu na ponovno odlučivanje.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 032388 23 Uvp
Tužba	Odbacivanje tužbe	Tužilac pravilno ukazuje da pobijano rješenje kojim je nižestepeni sud odbacio tužbu, nije na zakonu zasnovano, jer je rješenje tužene od 9.10.2023. godine bilo konačno, s obzirom na to da je doneseno po žalbi zainteresovanog lica, iz kojeg razloga su bili ispunjeni uslovi da se protiv osporenog akta tužbom pokrene upravni spor.	Vrhovni sud Republike Srpske 16 0 U 002261 25 Uvp
Upravni spor	Troškovi postupka	Tužiocu je, kao obvezniku takse za isticanje reklame na području Grada Istočno Sarajevo, za poslovni objekat PJ Sportska kladionica „Meridian“ Lukavica, utvrđena taksa u novčanom iznosu od 3.666,67 KM za 2023. godinu, tako da je troškove upravnog spora trebalo računati prema procjenjivom iznosu, u skladu sa Tarifnim brojem 2 Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata, kako su pravilno pobijanom presudom, tužiocu priznati troškovi za sastav tužbe po advokatu u ukupnom iznosu od 234,00 KM i sudske takse na tužbu i presudu po 100,00 KM, što ukupno iznosi 434,00 KM.	Vrhovni sud Republike Srpske 14 0 U 006175 23 Uvp
Tužba	Šutnja/ćutanje uprave	Podnošenju tužbe radi „ćutanja administracije“ prema odredbi člana 17 ZUS, ima mjesta samo u slučaju kada o pravima i obavezama stranaka, shodno odredbi člana 4. istog zakona, odlučuju republički organi uprave i republičke upravne organizacije, organi jedinice lokalne samouprave, preduzeća, ustanove i druga pravna lica kada u vršenju javnih ovlaštenja rješavaju u upravnim stvarima, te u smislu člana 7 ZUS rješavaju o	Vrhovni sud Republike Srpske 11 0 U 037600 25 Uvp

		izvjesnom pravu ili obavezi, odnosno neposrednom ličnom interesu fizičkih i pravnih lica ili drugih stranaka u kakvoj upravnoj stvari, što u konkretnom nije slučaj jer je tužilac zahtjevom tražio smjenu direktora privrednog društva.	
Vanredna pravna sredstva / lijekovi	Ponavljanje postupka	Nasljeđivanje predstavlja prelazak određenih prava i obaveza sa jednog na drugi pravni subjekt, pa kako pravnoj prednici tužioca nije data mogućnost da učestvuje u postupku u kojem se odlučivalo i o njenom dijelu zemljišta, jer prema stanju spisa proizilazi da o tom postupku nije bila ni obaviještena, to je na njenog nasljednika prešlo pravo da tu nezakornost otkloni na način da podnese prijedlog za ponavljanje pravnosnažno okončanog upravnog postupka.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 O U 033940 23 Uvp
Stranke u upravnom sporu	Tuženi organ	S obzirom na činjenicu da je tužilac u tužbi kao tuženu označio Opštinu, umjesto pravilno Skupština opštine, koja je donosilac osporenog akta o razrješenju, to je propuštanjem da tužiocu predmetnu tužbu vrati na uređenje, kako bi taj nedostatak otklonio, niže stepeni sud učinio povredu propisa o postupku koja je od uticaja na rješenje stvari, jer zbog navedenog uvod presude ne sadrži tačno označenje stranaka.	Vrhovni sud Republike Srpske 11 O U 032350 23 Uvp